

Päivämäärä
25.11.2022

Asiakirjatyyppi
Selvitysraportti

WÄRTSILÄ FINLAND OY

VAASA, JÄRVIKATU 2-4, LUONTOSELVITYS

WÄRTSILÄ FINLAND OY
VAASA, JÄRVIKATU 2-4, LUONTOSELVITYS

Päivämäärä	25 / 11 / 2022
Laatija	Ville Yli-Teevahainen (Ramboll Finland Oy)
Hyväksyjä	Thomas Hollfast (Wärtsilä Finland Oy)
Kuvaus	Wärtsilän Vaasan (Järvikatu 2-4) toimipisteen luonto- selvitys
Viite	1510062185-005

Ramboll
Kauppatori 1-3 F
60100 Seinäjoki

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

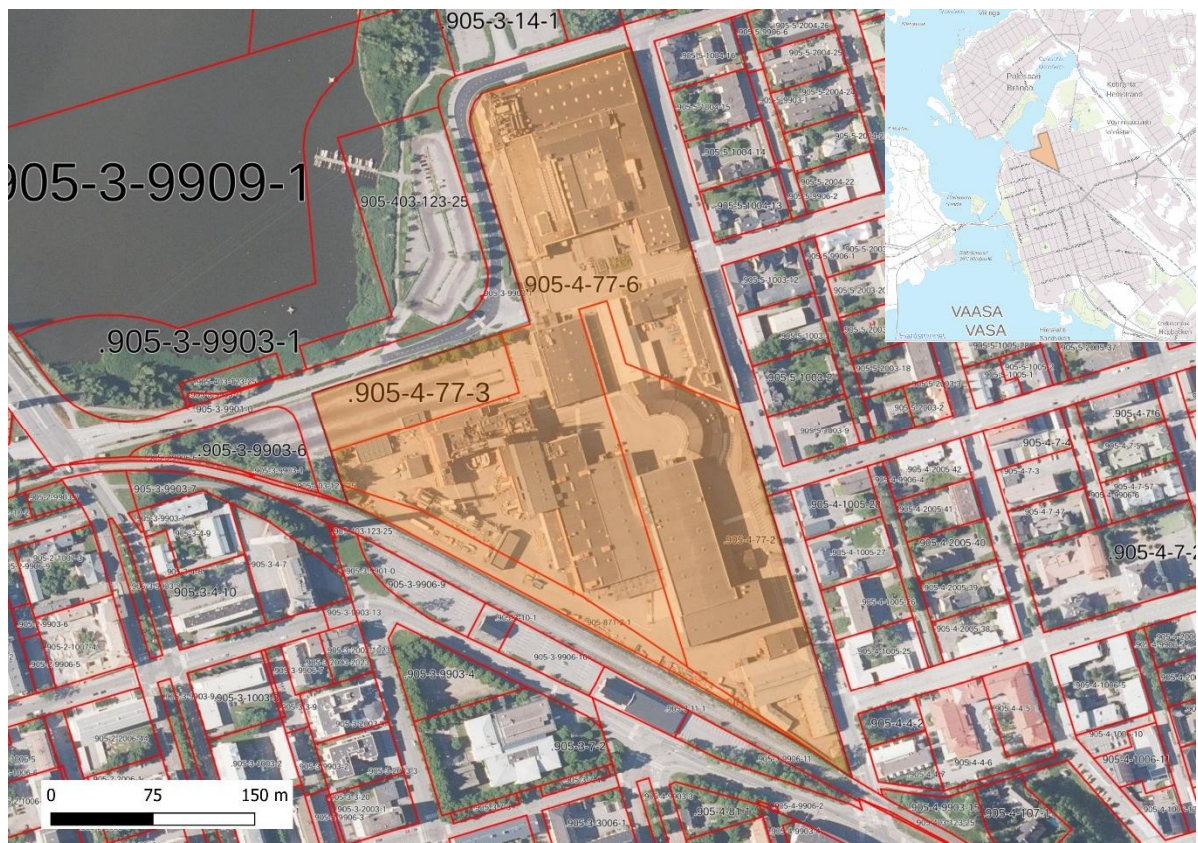
SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO	1
2.	AINEISTO JA MENETELMÄT	1
3.	TULOKSET	2
1.1	Kasvillisuus ja luontotyytit	2
1.2	Linnusto	3
1.3	Lepakot	5
1.4	Muut luontodirektiivilajit (liitteen IVa lajit)	6
4.	JOHTOPÄÄTÖKSET	6

1. JOHDANTO

Wärtsilä Finland Oy:llä on Vaasassa Vöyrinkaupungin alueella tuotantolaitoksia Järvikadulla (Järvikatu 2-4). Vanha konepaja-alue on tarkoitus kaavoittaa uudelleen tuotannon pois siirtymisen myötä. Kaavoituksen tarpeisiin on päätetty laatia alueelta luontoselvitys. Selvitysalueen koko on noin 9 ha ja se on esitetty kuvassa 1.

Luontoselvityksen tarkoituksena oli kartoittaa mahdolliset luonnonarvoltaan huomionarvoiset kohteet ja lajit, joilla on merkitystä alueen maankäyttöä suunniteltaessa. Tässä raportissa esitellään selvitysalueen luonnonpiirteet, arvokkaat luontokohteet sekä huomionarvoiset eläin- ja kasvilajit. Lisäksi annetaan suosituksia maankäytön suunnitteluun. Selvitys on tehty Wärtsilä Finland Oy:n toimeksiannosta ja sen on laatinut Ramboll Finland Oy:n Pohjanmaan yksiköstä luontokartoittaja EAT, ins. AMK Ville Yli-Teevahainen.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti oranssilla värillä.

2. AINEISTO JA MENETELMÄT

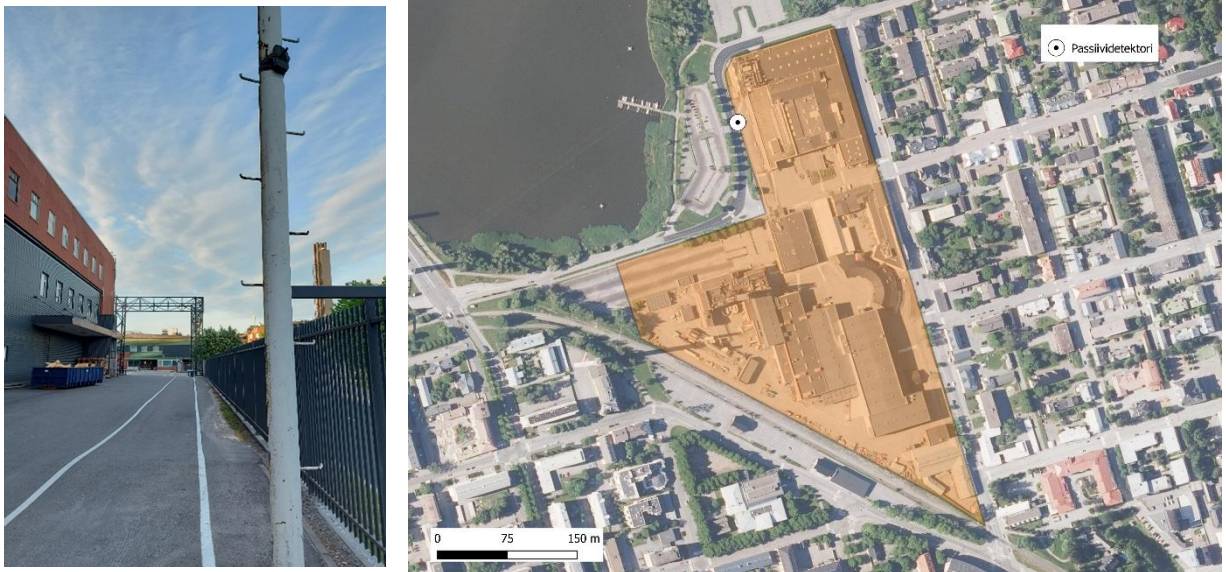
Luontoselvityksen lähtötiedoiksi pyydettiin Suomen Lajitietokeskukselta tietoja suunnittelualueella ja sen läheisyydessä havaituista uhanalaisista tai suojelluista eliölajeista. Ennen maastotöitä alueeseen tutustuttiin ilmakuvien ja karttojen avulla. Koko selvitysalue on puomein ja aidoin suljettu teollisuusalue, joten kulkuluvat alueelle hankittiin Wärtsilä Finland Oy:ltä ennen maastotöitä.

Luontoselvitykseen kuuluivat:

- luontodirektiivin luontotyyppien kartoitus
- metsä-, vesi- ja luonnonsuojelulaissa mainittujen luontotyyppien kartoitus
- EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien kartoitus (lepakot)
- pesimälinnustoselvitys

Maastokäyntejä kohteelle tehtiin kolme: 9.6.2021, 4.-5.8.2021 ja 18.-19.8.2021. Jokaisella käyntikerralla tehtiin yöaikaan lepakoinventointia käyttäen ns. aktiivikiertomenetelmää lepakko-detektorin (Batbox Duet) avulla. Aluetta käveltiin ristiin rastiin detektorin ollessa koko ajan ha-

vainnoimassa kaikuluotausääniä. Wärtsilän alueelle oli sijoitettuna myös ns. passiiviseuranta-detektori (Anabat Express) 9.6. – 19.8.2021 välisen ajan. Passiividetektori äänitti jatkuvatoimisesti lepakoiden ultraääniä laitteen sisällä olevalle muistikortille. Passiividetektori kiinnitettiin valaisinpylvääseen noin 4 metrin korkeudelle. Laitte oli ohjelmoitu siten, että se aloitti tallennuksen automaattisesti auringon laskiessa ja lopetti tallennuksen auringon noustessa. Passiividetektoriin tallentuneet lepakoiden ultraäänisignaalit käytiin jälkikäteen läpi tarkoitukseen soveltuvalla ohjelmistolla (Analog ja Batsound). Passiiviseuranta-aineistosta lepakkohavainnot jaoteltiin siten, että jokaisen minuutin yhtäjaksoisen havaintojakson aikana kertyneet saman lepakkolajin havainnot tulkittiin yhdeksi havainnoksi. Tällä tavoin on pyritty vähentämään aineiston vääristymistä sen vuoksi, jos sama lepakkoyksilö jää kiertelemään/saalistamaan laitteen mikrofonin ympärille saaden aikaan kymmeniäkin tallennuksia hyvin lyhyessä ajassa. Passiivilaitteen havaintojen perusteella ei voida tulkita lepakoiden yksilömääriä mutta niiden pohjalta voidaan kyllä arvioida eri lajien lepakkoaktiivisuutta kyseisellä alueella. Passiivilaitteilla pyrittiin paikallistamaan lepakoiden lentoaktiivisuutta alueella, aktiivisesti käyttämiä elinympäristöjä sekä selvittämään lepakolajistoa ja täydentämään aktiivikartoituksissa saatuja tuloksia.

Kuva 2. Passiividetektori Wärtsilän alueella.

Pesimälinnustoa ja kasvillisuutta/luontotyyppejä kartoitettiin ensimmäisellä käyntikerralla 9.6. aamuyön tunteina lepakkoinventoinnin jälkeen kiertämällä teollisuusaluetta. Pesiviksi tulkitut lintuparit merkittiin kartalle ja kasvillisuutta kirjattiin ylös. Selvitystä ei ulotettu rakennuksien sisälle.

3. TULOKSET

1.1 Kasvillisuus ja luontotyytit

Hankealue lukeutuu Etelä-Pohjanmaan eliömaakuntaan. Kasvimaantieteellisessä aluejaossa Vaasan seutu lukeutuu Pohjanmaan rannikon vyöhykkeeseen, joka kuuluu eteläboreaaliseen kasvillisuusvyöhykkeeseen. Soiden aluejaossa selvitysalue sijoittuu Viettokeitaat eli *Sphagnum fuscum* -keitaat vyöhykkeeseen ja siinä Pohjanmaan vietto- ja rahkakeitaat -vyöhykkeelle.

Selvitysalue on kokonaisuudessaan ihmistoiminnan muokkaamaa ja valtaosin asfaltilla päällystettyä ja teollisuusrakennuksin täyttämää aluetta: luonnontilaista tai sen kaltaista kasvillisuutta ei alueella esiinny. Asfalttikenttien reunamilla, aluetta ympäröivien teräsverkkoaitojen ympäristössä esiintyy kalliomurskepinnalla niin sanottua ruderaattilajistoa, joista esimerkkeinä mm. ahosuolaheinä (*Rumex acetosella*), keltakannusruoho (*Linaria vulgaris*), hopeahanhikki (*Potentilla argentea*), maitohorsma (*Chamaenerion angustifolium*), koiranputki (*Anthriscus sylvestris*), huopakeltano (*Pilosellina*), polvipuntarpää (*Alopecurus geniculatus*), hevонhierakka (*Rumex longifolius*).

Kuva 3. Selvitysalue on kokonaisuudessaan ihmistoiminnan muokkaamaa.

Tontin länsireunalla on Järvikadun varrella puukujanne, joka koostuu jäleistä puistolehmuksista (Tilia x europaea).

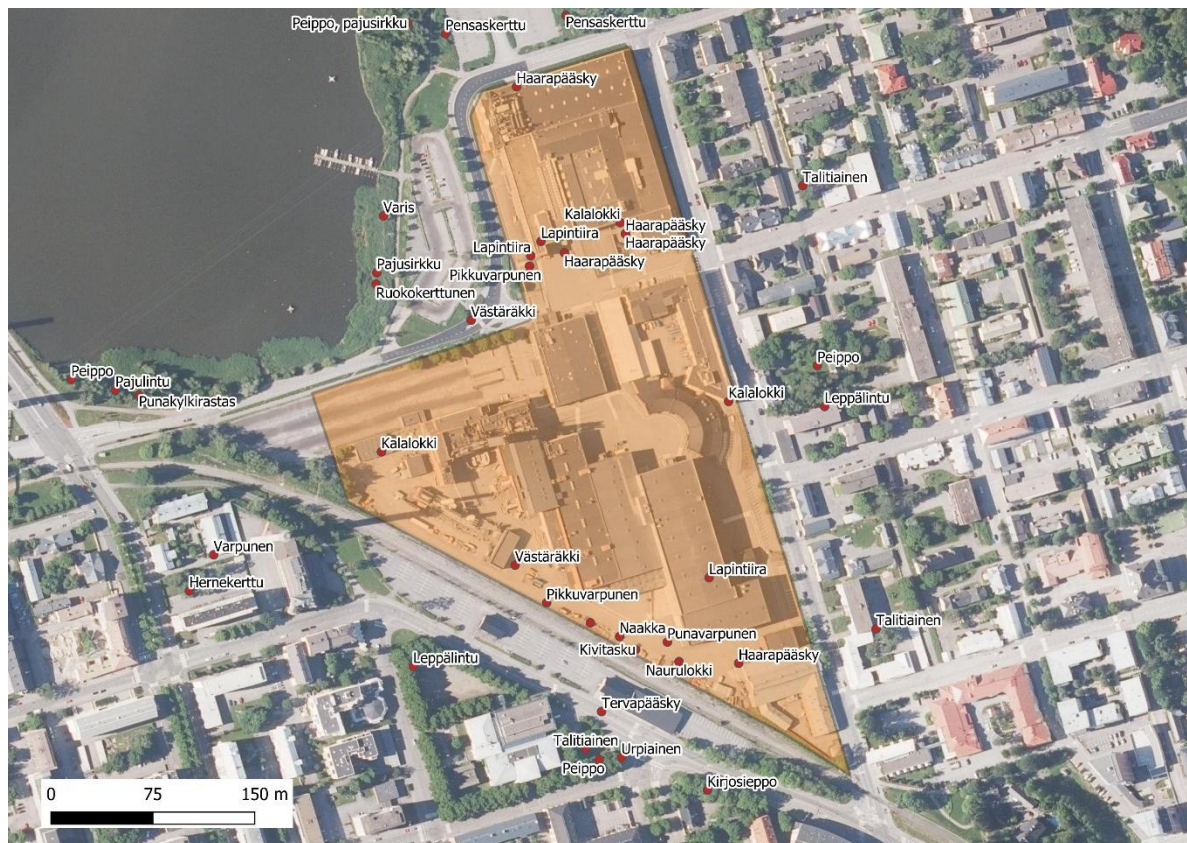
Selvitysalueelta ei löydetty luonnonsuojelulain mukaisia arvokkaita luontotyypppejä tai vesilain tarkoittamia arvokkaita pienvesiä. Inventoinnissa ei havaittu uhanalaista (CR, EN, VU), silmälläpidettävää (NT), alueellisesti uhanalaista (RT), erityisesti suojeltavaa tai luontodirektiivin (liite IV b ja liite II) mukaista kasvilajistoa. Alueelta ei myöskään ole aikaisempaa tietoa uhanalaisista kasvi- tai sammallaajeista Laji.fi –tietokannan mukaan.

1.2 Linnusto

Wärtsilän tontin pesimälinnusto koostui valtaosin varpus- ja lokkilinnuista sekä tiiroista. Pesiviä lajeja todettiin selvitysalueella ja sen välittömässä lähiympäristössä vähintään 23 ja arvioitu parimäärä oli 43 (ks. taulukko 1). Lintulajisto on tyypillistä kaupunkiolosuhteissa tavattavaa lajistoa. Teollisuusrakennusten katoilla pesii mm. kalalokkeja (*Larus canus*) ja lapintiiroja (*Sterna paradisaea*), joita havaittiin 9.6. tehdyllä maastokäynnillä vähintään 4 paria kumpaakin lajia. Todellinen parimäärä on voinut olla suurempi, sillä rakennusten katoille ei noustu laskentojen aikana ja parimääräarvio on tehty havaittujen aikuisten lintujen perusteella maasta käsin. Rakennuksissa pesiviä lintulajeja olivat myös haarapääsky (*Hirundo rustica*) ja tervapääsky (*Apus apus*). Alueella tavattu naakka (*Corvus monedula*) saattoi myös pesiä jossain rakennusten onkaloissa. Muista teollisuustontilla pesiviksi tulkituista lintulajeista mainittakoon västäräkki (*Motacilla alba*) ja kivitasku (*Oenanthe oenanthe*). Onkilahden rantapensaikoissa pesivät mm. pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*), ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*), punakylkirastas (*Turdus iliacus*), peippo (*Fringilla coelebs*) ja pajulintu (*Phylloscopus trochilus*).

Lintujen valtakunnallisen uhanalaisluokituksen (Tiainen ym. 2019) mukaan havaituista lajeista tervapääsky ja varpunen (*Passer domesticus*) on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN) ja pajusirkku, naurulokki (*Larus ridibundus*) ja haarapääsky vaarantuneeksi (VU). Mikään alueella havaituista

lajeista ei ole kuitenkaan erityistä suojelua vaativa, joka tulisi huomioida maankäytössä. Teollisuustontilla toiminnan alasajon yhteydessä tulee kuitenkin muistaa, ettei rakennuksia pureta kesken pesimäkauden, sillä kaikki alueella havaitut linnut ovat pesimäaikaan rauhoitettuja.

Kuva 4. Lintuhavainnot selvitysalueella 9.6.2021.

Taulukko 1. Pesiviksi tulkitut lintulajit selvitysalueella. Taulukossa: NT = uhanalaisluokituksessa silmäläpiedettävä, VU = vaarantunut, EN = erittäin uhanalainen.

Laji	Parimäärä	Uhanalaisuus 2019	Lintudirektiivi, liite I	Vastuulaji
Haarapääsky	5	VU		
Hernekerttu	1			
Kalalokki	4			
Kirjosieppo	1			
Kivitasku	1			
Lapintiira	4		X	
Leppälintu	2			X
Naakka	1			
Naurulokki	1	VU		
Pajulintu	1			
Pajusirkku	2	VU		
Peippo	4			
Pensaskerttu	2	NT		
Pikkuvarpunen	2			
Punakylkirastas	1			
Punavarpunen	1	NT		
Ruokokerttunen	1	NT		
Talitiainen	3			
Tervapääsky	1	EN		
Urpiainen	1			
Varis	1			
Varpunen	1	EN		
Västäräkki	2	NT		

1.3 Lepakot

Aktiivisissa lepakkokartoituksissa ei tehty ainoatakaan lepakkohavaintoa. Teollisuustontti on läpi yön voimakkaasti valaistu, mikä ei ole lepakoille mieluista. Kesän valoisat yöt eivät muutenkaan houkuttele lepakoita avoimiin paikkoihin, jolloin ne ovat saalistajille alttiina.

Automaattisesti tallentavaan passiividetektoriin alkoi ilmestyä lepakkohavaintoja vasta elokuun alusta (5.8.) alkaen ollen alkukesän kokonaan vailla havaintoja. Kertyneet lepakkohavainnot koostuivat yhtä siippalajia (viiksi-/isoviiksisiippa tai vesisiippa) lukuun ottamatta pohjanlepakoista. Elokuussa yöt ovat jo pimeät, jolloin lepakkojen aktiivisuus on suurempaa myös avoimilla paikoilla. Passiividetektoriin kertyneet havainnot elokuun öinä olivat kuitenkin yksittäisiä ohilentoja, joten lepakkoaktiivisuuden Wärtsilän tontilla kerätyn aineiston perusteella voidaan katsoa olevan hyvin vähäistä.

Taulukko 2. Automaattisesti tallentavaan ns. passiividetektoriin kertyneet lepakkohavainnot ajanjaksolla 9.6. – 19.8.2021.

Pvm	Klo	Laji	Lukumäärä
5.8.2021	2:45	Pohjanlepakko	1
5.8.2021	3:24	Siippalaji	1
6.8.2021	0:23	Pohjanlepakko	1
6.8.2021	1:42	Pohjanlepakko	2
7.8.2021	2:22	Pohjanlepakko	1
9.8.2021	0:12	Pohjanlepakko	1
9.8.2021	2:28	Pohjanlepakko	1
9.8.2021	23:45	Pohjanlepakko	1
10.8.2021	2:26	Pohjanlepakko	1
10.8.2021	23:24	Pohjanlepakko	1
11.8.2021	1:37	Pohjanlepakko	1
11.8.2021	2:21	Pohjanlepakko	1
11.8.2021	3:46	Pohjanlepakko	1
11.8.2021	23:12	Pohjanlepakko	1
12.8.2021	0:35	Pohjanlepakko	1
12.8.2021	2:19	Pohjanlepakko	2
12.8.2021	2:50	Pohjanlepakko	1
12.8.2021	23:06	Pohjanlepakko	1
13.8.2021	2:18	Pohjanlepakko	1
13.8.2021	2:42	Pohjanlepakko	1
13.8.2021	23:21	Pohjanlepakko	1
14.8.2021	23:09	Pohjanlepakko	1
15.8.2021	3:31	Pohjanlepakko	1
15.8.2021	23:01	Pohjanlepakko	1
15.8.2021	23:39	Pohjanlepakko	2
16.8.2021	4:03	Pohjanlepakko	1
16.8.2021	23:22	Pohjanlepakko	1
17.8.2021	1:02	Pohjanlepakko	1
17.8.2021	4:26	Pohjanlepakko	1

Kuva 5. Valaistus konepaja-alueella on yöaikaan voimakasta.

Alueelta ei löydetty lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Rakennukset ja niissä olevat raot ja kolot voivat teoriassa toimia lepakoille päivehtimispaikkoina mutta aktiivisessa käytössä olevat ja valaistut teollisuusrakennukset eivät välttämättä ole lepakoille huokuttelevia paikkoja.

1.4 Muut luontodirektiivilajit (liitteen IVa lajit)

Luontodirektiivin liitteen IVa lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat tiukasti luonnonsuojelulaissa suojeltuja. Selvitysalueelta ei tehty havaintoja muista (lepakkoja lukuun ottamatta) luontodirektiivin liitteen IVa lajeista kuten esim. viitasammakosta, liito-oravasta tai sudenkorennoista. Konepajan alue ei muodosta sopivia elinympäristöjä ko. lajeille.

4. JOHTOPÄÄTÖKSET

Selvitysalue on kokonaisuudessaan rakennettua, ihmisen muokkaamaa teollisuusaluetta vailla luonnontilaisia tai sen kaltaisia alueita tai kohteita. Alueella esiintyvä lajisto on kaupunkimaisiin olosuhteisiin tyypillistä vailla merkittäviä lajistokeskittymiä. Selvityksessä ei havaittu erityisiä luontoarvoja, jotka tulisi huomioida tulevassa maakäytön suunnittelussa. Mikäli konepajatoiminnan päätyttyä on tarkoitus tontilla purkaa olemassa olevia rakennuksia, olisi purkutyöt syytä tehdä lintujen aktiivisimman pesimäkauden (huhti-heinäkuu) ulkopuolella (rakennuksissa pesivät loikit ja tiirat).